

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Vedrørende det ærede medlem hr. Tholstrups betragtninger over de nystiftede selskaber — jeg tror også, det ærede medlem hr. A. C. Normann beskæftigede sig med dette spørgsmål — kan jeg sige, at der efter min mening kan være meget, der taler for, at man ser særligt på dette spørgsmål, da man jo nødigt skulle bremse initiativ og virkelyst ved bestemmelserne på dette punkt.

Det er blevet fremhævet, at jeg har anvendt vendingen, at „det var naturligt“ at få indført bestemmelser om større offentlighed, og man har spurgt, hvorfor jeg synes, det er naturligt. Jeg har prøvet at besvare dette i mine indledende bemærkninger, men skal gentage, at det for mig er en naturlig ting, at offentligheden kan følge de selskaber, der har et begrænset ansvar. Jeg kunne måske få lov til til gengæld at spørge de ærede ordførere, der har været inde på dette problem: hvad er det, der skal skjules, hvad er det, offentligheden ikke må få besked om, og hvorfor må offentligheden ikke få en sådan besked?

Holger Eriksen: Ordføreren for venstre, det ærede medlem hr. Paabøl, og flere af de øvrige ordførere beskæftigede sig indgående med aktionærlånene; nogle af deres argumenter gik ud på, at en mængde af disse lån er helt igennem legitime, og det vil jeg naturligvis underskrive på. På den anden side kan man heller ikke se bort fra, at lånene kan være af en helt anden karakter, og så er spørgsmålet, om man stadig væk skal skabe mulighed for, at der ydes uforvarselige lån blot for at opretholde muligheden for, at der også kan ydes forsvarlige, og dér synes jeg svaret må være ligetil.

Det ærede medlem hr. A. C. Normann gjorde gældende, at der ikke var anført nogen virkelig argumentation mod disse lån. Det er forkert, jeg vil blot henstille til det ærede medlem at se efter i fortrykket. Det ærede medlem beklagede sig over, at jeg ikke havde haft eksempler at anføre som argument imod dem, men det havde jeg. Rent teoretisk tillader den nuværende ordning f. eks., at en mand stifter et aktieselskab med en kapital på 100 000 kr. og selv overtager 51 000 kr. i aktier; når det derefter går godt, så han

ved, at han vil få et godt udbytte af disse aktier, kan han låne sig selv de 50 000 kr. og ved hjælp af dem lave et nyt aktieselskab og således fortsætte, så at han kan oppebære det udbytte, som aktierne afkaster, uden i virkeligheden at have investeret kapital. Det er den teoretiske mulighed, man ikke kan se bort fra, og det er uforsvarligt at have en sådan mulighed.

Jeg blev naturligvis dybt rystet, da jeg hørte det ærede medlem hr. Paabøl henvise til de stakkels arbejdere og funktionærer, der nu ikke længere kunne erhverve deres selskabs aktier. Jeg har endnu aldrig nogen sinde været ude for, at der blev gennemført en eller anden foranstaltning, som trådte kapitalen over tæerne, uden at man har fundet en eller anden stakkels arbejder eller fattig kone, som kom til at lide under det, og så skulle hun bruges i argumentationen for, at man ikke bør skride ind over for kapitalen. Jeg ved ikke, hvilke eksempler denne sagfører eller højesteretssagfører, hvad han nu var, har.

Det er muligt, at der findes et enkelt eksempel, men vi ved godt, at selskaberne i almindelighed ikke låner deres arbejdere og funktionærer penge til at købe aktier for, og hvis de endelig er meget ivrige for det, har jeg en lumsk anelse om, at det drejer sig om aktier, hvis kurs har en vis tilbøjelighed til at falde i den kommende tid. Det er ingenlunde almindeligt, og hvis endelig disse selskaber skulle have lyst til at forsyne deres arbejdere og funktionærer med aktier, er der jo også andre muligheder. De kan lade de pågældende låne i bankerne og selv kautionere. Det er der formodentlig ikke noget forbud mod, navnlig hvis aktierne ikke belånes stærkere, end at de i høj grad giver dækning.

Jeg blev i og for sig også rystet, men på en anden måde, over det ærede medlem hr. Paabøls oplysning om, hvordan man bærer sig ad, når man grunder private bolig-selskaber. Man begynder med en kapital på 10 000 kr., som formodentlig langtfra er tilstrækkelig til, at man kan erhverve byggegrunden, og så bagefter viser det sig, at det aldeles ikke er baseret på, at det er aktionærene, der skal finansiere foretagendet. Nej, det er de godtroende leverandører, det er håndværkermestrene, som skal finansiere det. Jeg må mene, at dette er et